

Váha stínu

Stanislav Struhar

Stanislav Struhar: *Das Gewicht des Schattens. Roman*

 Bundesministerium
Kunst, Kultur,
öffentlicher Dienst und Sport

Kniha vychází s podporou rakouského Spolkového ministerstva umění,
kultury, veřejné služby a sportu

Copyright © Stanislav Struhar, 2023
Wieser Verlag GmbH, Klagenfurt/Celovec, 2023
Translation © Markéta Kliková, 2023
Doslov © Kristina Kallert, 2023

ISBN 978-80-7511-748-9
ISBN 978-80-7511-749-6 (epub)
ISBN 978-80-7511-750-2 (pdf)

Schodiště bylo tmavé a chladné, vzduch mezi šedými zdmi visel nehnutě a stíny dopadaly ztěžka. Tiše stoupal po schodech vzhůru, pozvolna míjel zavřené dveře, jež na něj působily cize a nepřítomně, vystoupal do nejvyššího patra, sáhl do kapsy kalhot a vytáhl klíče. Zachvácen neklidem dveře otevřel, zaposlouchal se, a teprve potom vešel do předsíně. Spatřil skříňku a stojan na oblečení, zavřel za sebou a vstoupil do velké světlé místnosti, v níž poznal obývací pokoj. Zadíval se na nábytek mahagonové barvy, pohledem spočinul na obraze, jenž zvěčňoval krajinu, sytě zelenou krajinu, nádherně zalitou sluncem. Odložil batoh a pozornost na sebe upoutaly dveře na terasu, pak očima zapátral po kuchyni, jež se v denním světle bíle leskla. Prosté vybavení dalších dvou menších pokojů bylo světlé a v bezvadném stavu, jako by je dosud nikdo nepoužíval. Čtvrtý a zároveň poslední pokoj byla ložnice, vkusně zařízená starým hnědým nábytkem, okno odtud rovněž vedlo do ulice, dovnitř proudilo světlo nebe. Povšiml si nástěnného zrcadla velikosti stojícího člověka, viselo vedle okna, když vtom zaznamenal dvě zarámované fotografie postavené na komodě proti manželské posteli. Přistoupil ke komodě a v tu chvíli poprvé spatřil své prarodiče. Na jedné fotografii byli mladí, na druhé

staří a na obou se usmívali, líčko na líčko, něžně se vzájemně dotýkali. Viděl babičku jako mladou ženu, a snímek vzal do ruky. Mohlo jí být tak třicet, jako je teď jemu, i ona měla plavé vlasy, měla modré oči. Tolik se podobala jeho matce, drobný úsměv, laskavý pohled, úzký obličej hladký a krásný. I jeho děda, Portugalec, hleděl přímo do objektivu, oči a vlasy měl tmavé, rysy ve tváři výrazné. Potichoučku postavil fotografii zpátky na komodu, znovu se rozhlédl, pohledem spočinul na dvou polštářích, které ležely na posteli vedle sebe. Otevřel velkou skříň, jež se zvedala vedle komody a zabírala celý roh místnosti. Skrývala výhradně pánské oblečení, staré opasky a kravaty visely na vnitřních stranách dveří. Skříň zavřel a vydal se do obývacího pokoje, vykročil na terasu.

Tak krásný byl Lisabon. Tak krásné bylo město, ještě krásnější, než ho znal z fotografií, nádherně teplý červen. Shlížel na střechy starých budov, pohlédl na Tajo, velkou řeku, jejíž voda neúnavně pohrávala jemnými slunečními paprsky, pohlédl na Ponte 25 de Abril, dvoupatrový visutý most s kombinovanou silniční a železniční dopravou, který imponantně překlenoval řeku, čtvrť Alcântara spojoval s městem Almada. Očima spočinul na Cristo Rei, kamené soše Krista, jež se, stojíc na hladkém podstavci s otevřenou náručí, tyčila na protilehlé straně řeky. Položil ruce na vyhřáté zábradlí, zahleděl se do dálky, kde zem končila, řeka ústila do Atlantického oceánu. Ozval se zvonek u dveří. Vešel do předsíně, otevřel a nějaký muž ho pozdravil, štíhlý a postarší muž, který se přátelsky usmíval.

„Ty musíš být Elias,“ pravil muž a představil se příjmením, podal mu ruku.

„Notář mi říkal, že se zastavíte,“ prohodil Elias.

„Klidně ale přijdu později, pokud se to teď nehodí.“

„Ne, jsem rád, že jste přišel,“ řekl Elias a pozval muže dál, odešel do obývacího pokoje. „Let měl zpoždění, zato u notáře jsem byl rychle hotový.“

„Jaké je teď počasí ve Vídni?“ zeptal se muž.

„Taky slunečno, ale ne tak horko. Slunce tady svítí silněji a intenzivněji.“

„V žádném jiném evropském městě slunce nesvítí tak často jako v Lisabonu. Takové světlo je jen tady. Však je taky Lisabon městem světla.“

„Notář mi říkal, že jste se s prarodiči přátelil,“ nadnesl Elias a muž ho s úsměvem požádal, ať mu prostě říká Diego.

„Tvého dědu jsem znal už jako dítě, on tvou babičku miloval nade vše,“ poznamenal potom Diego. „Její smrt ho zlomila. Umřel tři roky po ní.“

„Máma jí nikdy neodpustila, že odešla do Lisabonu a tady se znovu vdala.“

„Tvoje babička tu chtěla začít nový život. Chtěla maminku vzít s sebou, psala jí a volala, dokonce pro ni letěla do Vídně. Tvoje máma rozvod rodičů nesla velmi těžko, vůbec nechtěla přiznat, že si její rodiče už nerozumějí. A pak chtěla bezpodmínečně zůstat u táty ve Vídni. To mi jednou vyprávěla tvoje babička.“

„O babičce nevím v podstatě nic. Ani nevím, kde svého muže, tedy mého portugalského dědu, poznala.“

„Potkala ho tady v Lisabonu, krátce po rozvodu, když tu byla na dovolené. Nechala se tehdy přemluvit kolegyní z knihovny a prostě letěla s ní.“

„Takže ve Vídni pracovala v knihovně.“

„Ano. Byla knihovnice.“

„Máma o ní nikdy mluvit nechtěla.“

„Od notáře vím, že tvoje máma umřela před dvěma lety,“ poznamenal Diego vlídným hlasem.

„To je pravda. Dostala infarkt.“

„A tvůj táta?“

„Toho jsem nikdy nepoznal. Máma mi vyprávěla, že se rozešli, když byla těhotná. Bylo to pro ni těžké období, protože jí nedlouho nato umřel tatínek.“

„A ona s tebou byla úplně sama?“ zeptal se Diego. Ano, sice navázala dva vztahy, ale poobakrát velmi krátké. Co že dělala profesně? Pracovala na univerzitě, na sekretariátu. Jestli má ještě někoho ve Vídni? Ne, žije sám, odpověděl Eliás a Diego se zeptal, kde se naučil tak dobře portugalsky. Na jazykových kurzech a také doma, odpověděl Eliás a Diego si lehce povzdychl.

„Tvoje babička by z toho měla takovou radost.“

„Škoda, že jsem ji nikdy nepoznal. Nikdy bych si nemyslel, že tu takhle budu stát.“

„Bylo to jejím velkým přáním, abys tenhle byt jednou získal.“

„Nevím, jestli si ten byt můžu ponechat,“ řekl Eliás a Diego se zahleděl k terase.

„Na terase byly vždy rostliny, ale když tvoje babička umřela, děda už se o ně nestaral. Poslyš, kdy vlastně letíš zpátky do Vídně?“

„To zatím nevím,“ odpověděl Eliás a Diego se zeptal, jestli snad nemusí do práce. Teď je nezaměstnaný. Tak ať si dopřeje čas, ať si prohlédne město, a kdyby s něčím potřeboval pomoci, ať zavolá, nabádal ho Diego a dal mu na sebe číslo. Přišel i proto, aby ho pozval na jídlo, jeho i Beatriz, tedy jeho dceru, by to potěšilo, dodal a pověděl mu adresu, číslo domu, který stál ve vedlejší ulici.

Jakmile se Diego rozloučil, Eliás se ještě jednou rozhlédl po bytě a odešel ven, procházel okolní uličky, které působily pokojně a na některých místech byly zcela stinné, po-

zoroval bary a kavárny a obchůdky, brouzдал pohledem po starých domech s fasádami obloženými barevnými kachličkami. Podél úzkých chodníků stála auta a motorky, na oknech a balkonech se sušilo prádlo a zas a znova potkával lidi, mladé i staré, slyšel i cizí jazyky. Zanedlouho opustil úzké ulice a najednou se ponořil do života na Praça do Príncipe Real, tak světlém náměstí, které se otevíralo širému nebi, nádherně hrálo barevnými tóny podniků a prodejen. Jeho pozornost zaujal zelený kiosky s plně obsazenou zahrádkou, který trůnil mezi rušnou hlavní ulicí a parkem Jardim França Borges, když si najednou povšiml několika alexandrů malých, kteří se zjevili na nebi, plachtili do korun exotických stromů. Vstoupil do parku, do onoho tak bujného a přívětivého parku, který už byl roky znám spíš jako Jardim do Príncipe Real, kráčel do hloubi stínu, který tu rozsávalo sytě zelené větvoví, a hluk z ulice se ztlumil. Před očima mu vystoupil cypřiš mexický, prastarý a s korunou o průměru více než dvacet metrů, a on se zastavil, pohled do průsvitné tmy, jež se rozprostírala po zemi pod stromem. Teplým světlem, jež se mu pozvolna rozlévalo po tváři, se linuly tóny jazzové hudby a on zaznamenal mladé hudebníky, hráli před jednou z palem. Na lavičkách i na trávníku seděli lidé, ženy a muži, především mladí lidé, mezi stromy se honili dva psi. Na kraji parku byla hudba sotva slyšitelná, jen hlasy starých mužů, kteří seděli u stolečků a hráli karty, pronikaly ptačím zpěvem. Na hřišti pod stromy seděla mladá žena s holčičkou, trávník, jež je obklopoval, čechral měkký vánek, a na poslední lavičku se usadily dvě staré ženy, lehce pohybovaly při povídání rty. K nebi vzletěl racek, když odcházel z parku, sledoval, jak plachtí, svobodně a tiše, nádherně klouzal a vzdaloval se, nořil se do večerního světla.

Sotva vystoupil z výtahu, spatřil Diega, jak čeká u dveří do bytu, a v předsíni ho v nose pošimrala vůně jídla. Mlčky následoval Diega, následoval ho do obývacího pokoje a pohledem putoval po starém nábytku, jenž stál podél stěn, zcela tmavě se leskl.

„Tady jsem vyrůstal,“ řekl Diego a Elias pohlédl na jídelní stůl, který stál před oknem. Když přišli ke stolu, pohlédl oknem na terasu, zadíval se na řeku. Je to malá, ale útulná terasa a na rostliny se místo vždycky najde, prohodil Diego a ozvaly se kroky, ve dveřích do kuchyně se zjevila jeho dcera Beatriz. Elias ji počastoval dobrosrdečným pozdravem a její oči, hnědé a kulaté, bez rozpaků sklouzly po jeho obličejí. Byla v jeho věku, skoro stejně vysoká jako on, štíhlá a hezká, pokožka se jí třpytila rovnoměrným opálením od sluníčka. Hnědé vlasy, které měla ledabyly zastrčené za ušima, byly dlouhé a vlnité, očividně neučesané. Měla seprané džínové šortky, staré hnědé tričko, bosé nohy a žádný šperk ani make-up. Jídlo je hotové, ohlásila a Diego tleskl do rukou, zasmál se.

„Tak pojďme ke stolu!“ vyrazil ze sebe energicky a spolu s Beatriz zmizel v kuchyni. Jestli může nějak pomoci, zavolal za nimi Elias a vstoupil do kuchyňských dveří, pohlédl na špinavé nádobí, které leželo ve dřezu. Ne, vždyť je přece host, odvětila Beatriz, a tak se usadil k jídelnímu stolu, znovu pohlédl na starý nábytek, na němž ulpívalo cosi smutného. Vtom se na stole objevily grilované sardinky s bohatou zeleninovou oblohou a brambory, hezky naaranžované na talíři, a Diego prohodil, že to se u nich taky jídávalo, když byl ještě malý. Jenže od té doby, co žije sám, se tu vaří méně, dodal a spolu s Beatriz se usadil. Však ona doma taky vaří méně, podotkla Beatriz a Elias na ně oba překvapeně pohlédl.

„Já měl za to, že tu bydlíte společně,“ podivil se.

„Ne, Beatriz má svůj byt, hned tady poblíž, o dvě ulice dál, a já jsem rozvedený, vysvětlil Diego a Elias ochutnal pokrm.

„Já taky málo vařím a nikdy bych nedokázal sardinky připravit takhle dobře,“ poznamenal.

„Až se zastavíš příště, můžeš je připravovat s námi,“ nabídl Diego. „Tvoje babička je uměla přichystat stejně dobře.“

„Co babička dělala tady v Lisabonu, chci říct, kde pracovala?“

„Pracovala jako prodavačka, v cukrárně, spolu s dědou.“

„Existuje ta cukrárna ještě?“

„Ne.“

„Na co babička zemřela? Byla nemocná?“

„Nebyla nemocná. Jednoho rána se neprobudila. Zemřela poklidně ve spánku, ve své posteli, vedle dědy.“

„A děda? Ten zemřel jak?“

„Děda se skácel před domem a krátce poté v nemocnici zemřel, byla to mrtvice,“ odpověděl Diego a zeptal se, zda by chtěl prarodiče navštívit, a popsal mu cestu na Cemitério do Alto de São João, řekl, kde jsou pohřbení. Zda už se porozhlédl po městě, zeptala se Beatriz mezi řečí a Elias se rozpovídal, jak byl v Jardim do Príncipe Real. Muzikanty je často vidět a teď v červnu se konají městské slavnosti, odvětila a povídala, jaké akce se ve městě odehrály.

„Beatriz by ti mohla udělat opravdovou prohlídku města, pracuje totiž jako řidička tuk-tuku,“ prozradil Diego po jídle a Elias se na Beatriz znovu obrátil. Jestli by měl čas pozítří, zeptala se ho. Dala mu na sebe telefonní číslo, navrhla, že ho vyzvedne doma, pak vstala a vyšla na terasu, zapálila si cigaretu. Zná všechny pamětihodnosti, zná spoustu tajných tipů, navázal Diego a vykládal o dni,

kdy ho vzala na projížďku městem, on seděl vzadu na lavici, cestoval s ní jako turista. Dveře na terasu se otevřely a Beatriz se vrátila, neklidně se usmívala a zůstala stát před stolem, oznámila, že už bohužel musí jít, musí do práce. Diego ji doprovodil ke dveřím do bytu, a jakmile se vrátil, řekl, že může být ráda, že má práci, načež pověděl, že společnost, u níž celé roky pracoval jako pekař, před třemi měsíci ukončila činnost.

„Teď někdy hraju v Jardim do Príncipe Real karty, úplně jako tvůj děda,“ poznamenal a pověděl, že do toho parku často s rodiči chodil už jako malý, později tam se svou ženou a Beatriz trávil hodiny a hodiny. Elias mu pozorně naslouchal, a jakmile se s ním rozloučil, vypravil se na hřbitov.

Obklopila ho zdobná mauzolea a před očima se mu objevilo krematorium, na hlíně obyčejného hrobu ležely zvadlé květiny. Odkudsi zazněly hlasy a Elias zaregistroval muže, zřejmě pracovníky hřbitova, stáli před dodávkou a znaveně spolu promlouvali. Při procházení úzkými cestičkami viděl jen málo soch a slunce svítilo, svítilo nemilosrdně, tísnivý byl jeho horký žár. Znovu a znovu se zastavoval, spatřoval vznosné hrobky, upravené a zdobené, znovu a znovu zpomaloval, spatřoval vznosné hrobky, zanedbané, v jejich nitru spočívaly prastaré rakve celé rozpukané, jako by se snad každou chvílí měly rozpadnout. Jednou pohledem spočinul na sídlišti, jež se zvedalo v dáli, a když pohled opět stočil k hřbitovu, ušel postarší paní, kropila trávník. Obklopovaly ji hroby malých dětí, zkrášlené květinami a hračkami, před jedním pomníkem dřímala kočka. Paní na Eliase pohlédla, rychle a znenadání, jako by ji jeho přítomnost vytrhla z myšlenek, tiše ji pozdravil, zanořil se do stínu stromů. Cestička ho za-

vedla na slunce svít a on vstoupil do hřbitovní části plné hrobů, které nebyly příliš staré, ležely v několika řadách vedle sebe. Na paměť mu vytanula vzpomínka na Diegova slova a spočítal hroby v první řadě. Když se před jedním hrobem zastavil, rozpoznal své prarodiče, viděl, jak se usmívají, líčko na líčko, staří, něžně se vzájemně dotýkají. Podřepl, pohladil prsty obrubu hrobu a znovu na prarodiče pohlédl.

Vykročil na terasu, postavil snídani na stůl a vrátil se do obývacího pokoje, přistoupil ke knihovně a prohlédl si hřbety knih, přečetl si jména autorek a autorů, přečetl si názvy jejich děl. Knihu, již napsal portugalský autor, vytáhl, otevřel ji, když vtom zaslechl šramot. Vyhlédl otevřenými dveřmi na terasu a spatřil ptáka, vrabce, který usedl na talíř, kloval mu do snídaně. S kusem croissantu v zobáku vrabec vzletěl a Elias vyšel na terasu, posadil se, přečetl první stranu knihy. Text byl ovšem jazykově příliš náročný, náročné čtivo, a tak knihu odložil, pustil se do jídla. Po hladině řeky klouzala loď, žlutá jako zralý citron, nedaleko něj velká nákladní loď, černá a temná, následovaná šedou fregatou portugalského námořnictva. Přes most 25. dubna proudila auta, proudila v obou směrech a dlouhých řadách, neustále, podobna malým hračkám. Vybavila se mu vzpomínka na mámina slova, že by nikdy neopustila domov, nikdy by neodjela, nikdy neodcestovala do cizí země, kam nepatří. Pohlédl k soše Krista, jen na okamžik se na ni zahleděl, pozvedl knihu a otevřel ji, četl.

Když později vyšel z domu, vyšel z ulice a kráčel další dlouhou ulicí, znovu si vzpomenu na mámu. Že je jejím velkým přáním, aby byl šťastný i pak, až ona už tu nebude, řekla mu jednou, a přestože byl ještě malý, její

slova nezapomněl, tehdy působila zcela bezděčně, máma přitom na něj pohlížela tak nějak smutně.

Pestrý život hlavní třídy ho vytrhl ze vzpomínek, kolem něj zadrncala stará tramvaj 28E. Tramvaj zaplnili turisté, usmívali se nebo se tvářili vážně, celí rozrušení vyhlíželi ven. Na leskle hladké dlažbě chodníku uklouzla mladá žena, sukně se vznesla a odhalila její nohy, do obličeje se jí na okamžik vepsalo zděšení, jakmile dosedla na zem, ovšem stejně rychle jako spadla, si zase stoupla na nohy a svižně kráčela dál, odhodlaně, odhodlaně kráčela k další křižovatce. Dospělá dvojice a malý chlapec, všichni blondatí a mléčně bílí, vyšli ze zmrzlinárny a uprostřed chodníku se rozhlíželi, vlasy zaplavené slunečními paprsky, jež prašně dopadaly ze skrovného nebe nad jejich hlavami. Zaslechl hlasy a z boční ulice vyběhli holky a kluci, strkali do sebe a smáli se, přeběhli přes vozovku a pokřikovali na sebe slova v cizí řeči, zmizeli v další uličce.

Eliasovu pozornost upoutala cukrárna, nakoukl dovnitř výlohou a spatřil mladou prodavačku a mladého prodavače, vřele obsluhovali zákazníky. Prohlížel si elegantní zařízení, prohlížel si vystavené zákusky, nakonec do cukrárny vstoupil. A když ho prodavačka oslovila, ukázal na pastéis de nata, koláčky z listového těsta, které mu Diego doporučil, koupil dva a cukrárnu zase opustil, spořádal je na chodníku.

Davy, jaké znal z některých vídeňských ulic, zaplňovaly ulice a náměstí, čilý ruch turistů byl všudypřítomný. Před ocelovou konstrukcí osobního výtahu, výrazného Elevador de Santa Justa, se utvořila nekonečná fronta a v zahrádkách na Rua Augusta snad nebylo jediné místo volné. A tak z ulice vyšel, a když míjel Arco da Rua Augusta, onen impozantní vítězný oblouk, už se mu před

očima otevřela Praça do Comércio. Pohledem bloudil po vznosné jezdecké soše Josefa I. Portugalského, jež trůnila uprostřed prostranství, klouzal po budovách s arkádovými loubími, které náměstí lemovaly ze tří stran, spočinul na Tajo. Přešel přes náměstí a na břehu řeky se zastavil, sledoval vodu, hladká jako zrcadlo se třpytila, plná slunečního svitu proudila do Atlantického oceánu.

Jestli už na něj není příliš pozdě, zeptala se Beatriz, která ve svém tuk-tuku čekala u něj před domem, a on odpověděl, že ne, zavřel za sebou domovní dveře a pohlédl na její pomalované vozidlo, přejel pohledem po všech květinách, jimiž bylo zkrášleno. Zničehonic měla zákazníky a zákazníky prostě nelze nechat stát, o zákazníky se musí dokonce bojovat, konkurence je až moc velká a teď večer je stejně na projížďku městem nejlepší doba, už není takové horko a slunce nesvítí do očí, řekla a on nastoupil, posadil se na zadní lavici. Co dneska dělal? Likvidoval dědovy věci, byl na nákupu. A kde nakupoval? V malých potravinách poblíž Praça das Flores, tam kde je ten krásný park. Tam někdy taky nakupuje, řekla a vyjela. Jela rutinně, natolik rutinně, až to bylo pozoruhodné, v širokých ulicích i v úzkých uličkách, jednou rychle a jednou pomalu a několikrát zastavila, o každé pamětihodnosti uměla povídat. Před Castelo de São Jorge vystoupila a přešla k prodejnímu stánku, koupila dva kelímky s nakrájeným ovocem, a zatímco oba ovoce pojídali, vyprávěla o hradě. I před Catedral Sé Patriarcal udělala přestávku, přitom si zapálila cigaretu a svázala si vlasy do ohonu, a než se pustila do výkladu, zahleděl se Elias na starou ženu v černém hávu, která postávala vedle vstupu do katedrály a prodávala šátky. Beatriz o katedrále vyprávěla podrobně a zajímavě,

ovšem když se před ní na další křižovatce natlačil velký luxusní vůz a cestu jí zahradil, hlas se jí změnil, hněvivě a hlučně se nesla její slova, jež mířila na řidiče. Nicméně hned v další uličce se její rty zas usmívaly, a když se zdravila s kolegyní, která jela proti ní ve svém tuk-tuku, radostně se smála. Jestli tu je hodně řidiček tuk-tuku, zjišťoval a ona to potvrdila, zmínila několik jmen, povídala o těch ženách. Jsou její konkurentky, a přesto jsou kamarádky, poznamenala a zabrzdila, zastavila a vystoupila a on sledoval, jak běží ke dvěma ženám, jedné mladé a jedné starší, které spolu seděly na lavičce. Viděl, jak se zastavila a jak si s nimi povídá, spolu s mladší pomáhá té starší vstát, vede ji k vozidlu. To je Raquel, prohodila Beatriz a ukázala na mladší ženu, jež byla v černých letních šatech a měla jemné rysy v obličeji, křehká a krásná byla, asi v jejich věku.

„Její mamince není dobře, krevní oběh si dělá, co chce, zavezeme ji do nemocnice,“ řekla Beatriz a on se na lavici posunul ke straně. A když se vedle něj Raquelina maminka posadila, poznal v ní onu ženu, již viděl na hřbitově, tu, jež byla zaneprázdněná kropením trávníku. Zda se mu hřbitov líbil, zeptala se ho paní znaveným hlasem a on to potvrdil, viděl, jak její dcera sedí na protější lavičce, překvapeně ho pozoruje, upíná na něj velké a tmavé oči. Vlasy dlouhé po ramena, stejně černé jako vlasy mámy, si uhladila za ucho, načež se zeptala, odkud pochází. Odpověděl jí a pohlédl na stříbrný řetízek se stříbrným křížkem, který se jí třpytil na hrudi, pohlédl jí do očí, které ho stále ještě sledovaly, lehce stáhla obočí a její máma řekla, že moc často nevidá, že by k ní na hřbitov zavítali mladí cizinci.

„Většina cizinců totiž chodí na ten druhý Cemitério dos Prazeres,“ dodala a on na to odpověděl, že zná jen ten Ce-

mitério do Alto de São João. Prozradil, co na hřbitově pohledával, a když zastavili před nemocnicí, rychle vystoupil, pomohl jí z vozu. Do nemocnice už to zvládnou samy, prohlásila Raquel, než poděkovala a spolu s mámou se odebrala ke vchodu, a on se Beatriz zeptal, odkud ty dvě zná.

„Bydlí ve stejné ulici jako táta,“ vysvětlila a rozjela se, vykládala, že je obě zná už od dětství, s Raquel chodila do školy. Jestli jsou dobré kamarádky? V dětství byly nejlepší kamarádky, ale v uplynulých letech spolu byly jen málo v kontaktu, odvětila a sjela z hlavní ulice, zabočila do menší uličky. Pověděla mu, co by mu ještě ráda ukázala, a když se začalo smrákat, zeptala se, jestli má dneska ještě něco v plánu. Nemá, odpověděl a ona se zeptala, jestli by se nechtěl podívat na vyhlídku Miradouro de São Pedro de Alcântara, mívají tam bohatý výběr jídla a pití, hraje tam fajn hudba. Rád, odvětil a ona odjela domů, zaparkovala vozidlo před domem a provedla Eliase ulicí nahoru na Praça do Príncipe Real, dále hlavní ulicí, jejíž kavárny a bary a restaurace už byly plné hostů. V tuhle dobu asi bývá těžké najít volné místo, poznamenal, sotva si všiml, že někteří hosté dokonce postávají na ulici, a Beatriz řekla, že je pro místní taková sezóna spojená s velkým hlukem, ale hosté jsou zapotřebí, turisté jsou tu žádaní. Zanedlouho už zaslechli hudbu a zahlédli světla prvních prodejních stánků na Miradouro de São Pedro de Alcântara. Vtom Elias zahlédl kočky, dospělé i mladé kočky, které seděly za plotem jedné zahrady, jedly z malých misek. Ty jsou tu vidět často, prohodila Beatriz, ukázala na velký hezký dům v zahradě a pověděla, že patří jisté firmě, která zde má kanceláře. To je milé, že se tu myslí na kočky, pronesl a oba se najednou zastavili, přihlíželi, jak se mladá kočka dostala ze zahrady a vyskočila na jeden ze skútrů,

zaparkovaných u chodníku. Dopadla na něj úplně hravě, olízala si srst a pustila se do broušení drápků o sedlo.

„Nejsem si jistá, jestli by se to majiteli líbilo,“ ozvala se Beatriz, pak pokračovali v chůzi dál, vstoupili na Miradouro de São Pedro de Alcântara. Lavice, stojící u dlouhých stolů pod stromy, již byly obsazené a hlasy lidí pronikaly popovou hudbou, kterou pouštěl mladý muž na pódiu, kašna byla bez vody a vyschlá. Beatriz mávla na muže na pódiu, pozdravila několik lidí u stolů, pozdravila také prodavačky a prodavače u stánků, pak se zeptala Eliase, jestli si dá víno. A když odpověděl, že ano, koupila lahev vína, vzala dva pohárky a odvedla ho stranou k zábradlí, kde už hudba nebyla hlasitá a kde se zdržovalo jen málo lidí. Zdejší park zároveň patří k místům s nejkrásnějším výhledem na Lisabon, prohlásila, než se usadila na poslední volnou lavičku, ovšem on zůstal stát, shlížel na staré domy ve městě, hleděl na Castelo de São Jorge, spočinul pohledem na řece. Najednou zaregistroval pohyb, viděl, že Beatriz nalévá víno do pohárků, pak k ní přisedl. Jeden pohárek mu podala, postavila lahev na zem a zeptala se, jestli se mu Lisabon líbí. To město ještě vůbec nezná, ale co dosud viděl, se mu velmi líbilo, odpověděl a ona si zapálila, vydechla obláček kouře a vyzvídala, čím se ve Vídni živí. Odpověděl jí a ona se zeptala, co dělal, než o práci přišel. Pracoval v nakladatelství, měl na starosti tiskové oddělení. Co to bylo za nakladatelství? Nakladatelství, které se zaměřuje na oblast filozofie, politiky, dějin a společenských věd, odpověděl a ona se překvapeně usmála, pravila, že to měl dost co do činění s autory nebo celkově se známými osobnostmi, zeptala se, proč už u toho nakladatelství nedělá. Nakladatelství se nedaří, ředitel musel dva lidi propustit, odvětil a upil doušek vína.